

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 9. srpna 2023
Č.j. MSP-770/2020-ODKA-SPZ/2
Počet listů: 3
Přílohy: 1

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. P. Š. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy: trestní spis Městského soudu v Brně sp. zn. 9 T 124/2019

Podle § 266 odst. 1, 2 tr. ř. podávám ve prospěch obv. P. Š.

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Městského soudu v Brně ze dne 24. 7. 2020, sp. zn. 9 T 124/2019.

Napadené rozhodnutí

- 1 Usnesením Městského soudu v Brně ze dne 24. 7. 2020, sp. zn. 9 T 124/2019, které nabylo právní moci dne 14. 8. 2020, bylo rozhodnuto pod bodem I. tak, že podle § 261 odst. 1 písm. a) zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci (dále jen „ZMJS“), ve spojení s § 268 odst. 1, 4 ZMJS se na území České republiky uznává a vykoná peněžitá pokuta ve výši 5.524,43 Kč v přepočtu na českou měnu po způsobu uvedeném v § 268 odst. 5 ZMJS, uložená P. Š. rozhodnutím nizozemského orgánu Centraal Justitieel Incassobureau ze dne 23. 1. 2019

sp. zn. 9062 5422 2281 7792, jež nabylo právní mocí dne 6. 3. 2019; pod bodem II. bylo rozhodnuto tak, že se náhradní trest za nevykonaný peněžitý trest podle § 268 odst. 7 ZMJS neukládá.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 2 Podle § 267 odst. 1 písm. e) ZMJS samosoudce neuznává rozhodnutí jiného členského státu, pokud takové rozhodnutí bylo vydáno v řízení vedeném v nepřítomnosti osoby, vůči níž směřuje, není-li dále stanoveno jinak.
- 3 Odstavec 3 téhož ustanovení potom stanoví výjimky z uvedeného postupu, kdy podle § 267 odst. 3 písm. c) ZMJS rozhodnutí jiného členského státu lze uznat, i když je dán důvod pro neuznání uvedený v odstavci 1 písm. e), pokud osoba, vůči níž takové rozhodnutí směřuje, poté, co jí bylo osobně doručeno rozhodnutí a byla výslovně poučena o svém právu na nové projednání věci nebo právu na podání opravného prostředku, jejichž využití umožňuje její účast v novém nebo opravném řízení, opětovné posouzení nebo přezkoumání věci a provedení nových důkazů a může vést ke změně původního rozhodnutí, se takového práva výslovně vzdala, nebo je v příslušné lhůtě neuplatnila nebo opravný prostředek vzala zpět.
- 4 Podle Čl. 7 odst. 2 písm. g) rámcového rozhodnutí 2005/214/SW ze dne 24. 2. 2005 o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299/SW, které se týká doručení rozhodnutí v písemném řízení, stačí, když je dotčená osoba v souladu s právem vydávajícího státu o svém právu na podání opravného prostředku proti rozhodnutí a lhůtách k jeho podání informována osobně nebo prostřednictvím zástupce určeného podle vnitrostátního práva.
- 5 Česká implementace rámcového rozhodnutí 2005/214/SW ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299/SW vychází z toho, že pojem „řízení vedené v nepřítomnosti“ dotčené osoby podle § 268 odst. 1 písm. e) ZMJS zahrnuje nejen případy, kdy se dotčená neúčastnila soudního jednání, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, ale též případy, kdy žádné jednání konáno nebylo a rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, bylo vydáno v písemném řízení, tzv. „od stolu“. S ohledem na zajištění práva na obhajobu je potom třeba trvat na tom, aby takové rozhodnutí bylo dotčené osobě skutečně doručeno v jazyce, kterému rozumí.
- 6 Takový výklad čl. 7 odst. 2 písm. g) a čl. 20 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2005/214/SW ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299/SW, resp. § 267 odst. 1 písm. e), ve spojení s § 267 odst. 3 písm. c) ZMJS, byl potvrzen již v několika rozhodnutích Nejvyššího soudu, z nichž lze zmínit rozsudek ze dne 31. 5. 2018 sp. zn. 11 Tz 3/2018, rozsudek ze dne 18. 10. 2016 sp. zn. 11 Tz 54/2016 či rozsudek ze dne 25. 6. 2019 sp. zn. 11 Tz 57/2019.

Posouzení předmětné věci

- 7 Napadené usnesení Městského soudu v Brně bylo zjevně vedeno snahou z uvedených zásad vycházet. To je patrné již z toho, že městský soud nizozemskou stranu žádal o zaslání dodatkových informací, a to zejména za účelem zjištění, zda a jakým způsobem bylo P. Š. rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, doručeno.

- 8 Otázka doručení, o jehož uznání a výkon v předmětné věci jde, je v daném případě klíčová. Nizozemská strana vycházela z názoru, že jmenovanému P. Š. bylo rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, doručeno podle nizozemského práva dne 23. 1. 2019, kdy bylo odesláno na jeho adresu zjištěnou prostřednictvím směrnice 2015/413/EU ze dne 25. 10. 2011 o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu. Rozhodnutí obsahovalo poučení o možnosti podat opravný prostředek a lhůtě k jeho podání, tato možnost však nebyla P. Š. využita a rozhodnutí nabylo právní moci dne 6. 3. 2019. Rámcové rozhodnutí 2005/214/SW ze dne 24. 2. 2005 podle názoru nizozemské strany nevyžaduje, aby byl spolu s rozhodnutím a osvědčením zasílán též doklad o doručení rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, a uznání nelze odmítnout z důvodů nepředložení takového dokladu. Na podporu svých tvrzení nizozemská strana odkázala na vybrané pasáže z judikatury Soudního dvora EU; konkrétně odst. 29 odůvodnění rozsudku Soudního dvora EU ze dne 14. 11. 2013 ve věci C-60/12 *M. B.*, podle něhož s ohledem na zásadu vzájemného uznávání musí být důvody k odmítnutí uznání nebo výkonu rozhodnutí vykládány restriktivně; dále na odst. 191 a 192 Posudku Soudního dvora 2/13 ze dne 18. 12. 2014 a především na část bodu 1) výroku rozsudku Soudního dvora EU ze dne 5. 12. 2019 ve věci C-671/18 *Centraal Justitieel Incassobureau, Ministrie van Veiligheid en Justitie*, podle níž pokud rozhodnutí ukládající peněžité trest nebo pokutu bylo oznámeno v souladu s vnitrostátními právními předpisy vydávajícího členského státu EU, s poučením o právu podat opravný prostředek a lhůtě pro jeho podání, nemůže orgán vykonávajícího členského státu EU odmítnout uznání a výkon tohoto rozhodnutí, pokud dotyčný měl dostatečnou lhůtu pro podání opravného prostředku.
- 9 Tyto vybrané judikaturní pasáže vykládá nizozemská strana tak, že vykonávající stát nemůže odmítnout uznání a výkon rozhodnutí, bylo-li dotčené osobě oznámeno v souladu s nizozemským právem, a nanejvýše je oprávněn posoudit, zda měla dotčená osoba dostatek času na podání opravného prostředku. Městský soud v Brně tento právní názor nizozemské strany plně akceptoval.
- 10 Lze tak uzavřít, že Městský soud v Brně sice dovodil existenci důvodu pro neuznání rozhodnutí podle § 267 odst. 1 písm. e), ve spojení s § 267 odst. 3 písm. c) ZMJS, dokonce shledal, že tato ustanovení jsou v souladu s čl. 7 a 20 rámcového rozhodnutí 2005/214/SW, avšak upřednostnil aplikaci vybraných závěrů rozsudku Soudního dvora EU ze dne 5. 12. 2019 ve věci C-671/18, resp. výklad čl. 7 a 20 rámcového rozhodnutí 2005/214/SW poskytnutý nizozemskou stranou a opřený o odkaz na vybrané závěry tohoto rozhodnutí.
- 11 Na tomto místě je však třeba zdůraznit, že i kdyby měl Městský soud v Brně za to, že je správný výklad těchto článků tak, jak jej učinila nizozemská strana, a nikoli tak, jak je český zákonodárce promítl do znění příslušných ustanovení ZMJS, nebyl oprávněn zmíněná ustanovení nepoužít. Povinnost vnitrostátního soudu upustit od použití jeho vnitrostátního práva odporujícího ustanovení práva EU vyplývá z přednosti ustanovení práva EU, avšak tato povinnost je podmíněna přímým účinkem ustanovení práva EU. Ustanovení rámcových rozhodnutí však přímý účinek nemají, a proto vnitrostátní soud není povinen na základě práva EU upustit od použití vnitrostátního práva, které je v rozporu s rámcovým rozhodnutím; je však povinen vykládat eurokonformně, přičemž eurokonformní výklad rámcového rozhodnutí nemůže jít *contra legem*.

- 12 V naznačených souvislostech je třeba uvést, že výklad nizozemské strany navíc za správný považovat nelze. Zásada vzájemného uznávání totiž není nadřazena ochraně základních práv a svobod. Závěry rozsudku Soudního dvora EU ze dne 5. 12. 2019 ve věci C-671/18, na které sama nizozemská strana odkazovala, jsou, jsou-li posuzovány ve svém celku, v přímém rozporu se stanoviskem nizozemské strany. Podle tohoto rozsudku sice unijní normotvůrce ponechal na právu vydávajícího státu rozhodnutí o způsobu, jakým bude dotčená osoba informována o právu podat opravný prostředek, lhůtě pro jeho podání, jakož i okamžiku, kdy taková lhůta začíná běžet, ovšem za předpokladu, že oznámení je účinné a je zaručen výkon práva na obhajobu (viz odst. 35 citovaného rozsudku). Pro oznámení rozhodnutí ukládajícího peněžité trest nebo pokutu je proto rozhodující právo vydávajícího státu a vykonávající stát nemůže odmítnout uznání a výkon takového rozhodnutí, bylo-li oznámeno v souladu s právem vydávajícího státu s poučením o právu podat opravný prostředek a lhůtě k jeho podání, pokud měla dotčená osoba dostatečnou lhůtu pro podání opravného prostředku proti tomuto rozhodnutí, což musí ověřit příslušný orgán vykonávajícího státu [viz bod 1) výroku citovaného rozsudku]. Jinými slovy, orgán vykonávajícího státu, který rozhoduje o uznání a výkonu rozhodnutí ukládajícího peněžité trest nebo pokutu, musí ověřit, zda dotčená osoba toto rozhodnutí skutečně obdržela (jinak je lhůta pro podání opravného prostředku iluzorní), a před rozhodnutím o uznání a výkonu či o neuznání případně vyžádat od vydávajícího státu veškeré nezbytné informace (viz odst. 43 až 45 odůvodnění citovaného rozsudku). V této souvislosti hovoří Soudní dvůr EU o záruce skutečného a efektivního přijetí rozhodnutí, která znamená doručení dotčené osobě a poskytnutí dostatečně dlouhé doby k podání opravného prostředku, a která představuje požadavek na dodržování práva na účinnou soudní ochranu (viz odst. 39 odůvodnění citovaného rozsudku).
- 13 Soud členského státu EU, který rozhoduje o uznání a výkonu rozhodnutí nizozemského správního orgánu, tedy není podle závěrů rozsudku Soudního dvora EU ze dne 5. 12. 2019 ve věci C-671/18 v pozici, kdy by byl pasivně nucen akceptovat způsob doručení rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, podle nizozemského práva a byl oprávněn toliko posoudit přiměřenost lhůty k podání opravného prostředku, jak argumentuje nizozemská strana. **Soud naopak musí zkoumat, zda rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, bylo dotčené osobě účinně doručeno, bylo zaručeno její právo na obhajobu a poskytnuta dostatečná lhůta k podání opravného prostředku** (tj. skutečná lhůta počínající od skutečného doručení).
- 14 S přihlédnutím k výše uvedenému je třeba uvést, že fikce doručení stanovená v nizozemském právu, kdy se rozhodnutí považuje za doručené k datu jeho odeslání dotčené osobě běžnou poštou, popř. více či méně odůvodněné předpoklady nizozemské strany ohledně doručení rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, zasláního běžnou poštou na adresu dotčené osoby zjištěnou na základě spolupráce podle směrnice 2015/413/EU, neposkytují záruku skutečného a efektivního přijetí rozhodnutí tak, jak byla formulována Soudním dvorem EU v citovaném rozsudku, ani záruku práva na obhajobu. Tyto záruky mohou být v písemném řízení, kdy rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, není vydáno v rámci soudního jednání, naplněny pouze v případě, že je doloženo, že dotčená osoba v jazyce, kterému rozumí, skutečně obdržela rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, a z něhož je zřejmé, co a proč jí je kladeno za vinu, jaká sankce se jí ukládá a jakým způsobem, a v jaké lhůtě se může proti tomuto rozhodnutí bránit.
- 15 Zde je nutné poukázat na významnou okolnost, která zůstala jak nizozemskou stranou, tak Městským soudem v Brně zcela opomenuta. V řízení o uznání a výkonu rozhodnutí

nizozemského správního orgánu před polským soudem, v němž byla předložena předběžná otázka Soudnímu dvoru EU ve zmíněné věci C-671/18, dotčená osoba připustila, že rozhodnutí nizozemského orgánu o pokutě skutečně obdržela (viz odst. 20 odůvodnění citovaného rozsudku). Při způsobu doručování rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, zvoleném nizozemskou stranou, se jeví zřejmě jedinou možností, jak skutečné doručení tohoto rozhodnutí potvrdit, právě sdělení dotčené osoby. Podle čl. 7 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2005/214/SW ze dne 24. 2. 2005 ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299/SW **je primárně na nizozemské straně, aby doložila, že rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, bylo doručeno dotčené osobě způsobem splňujícím záruku skutečného a efektivního přijetí rozhodnutí**, není tedy povinností soudu, který rozhoduje o uznání a výkonu, dotazovat se dotčené osoby, zda rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, skutečně obdržela.

- 16 Lze tedy uzavřít, že rozhodnutí, o jehož uznání a výkon jde, je zjevně rozhodnutím vydaným tzv. od stolu, tedy v nepřítomnosti osoby, vůči níž směřuje, což nizozemská strana potvrdila v písm. h) bodu 2 b) osvědčení. Tato skutečnost pak zakládá důvod pro neuznání podle § 267 odst. 1 písm. e) ZJMS, přičemž současně nelze uplatnit výjimku uvedenou v § 267 odst. 3 písm. c) ZMJS, neboť **toto ustanovení vyžaduje, aby rozhodnutí bylo osobně doručeno dotčené osobě, což vylučuje jakoukoli fikci doručení** (viz rozsudek Soudního dvora EU ze dne 24. 5. 2016 ve věci C-108/16 PPU *P. D.*), a **v jazyce, kterému rozumí, neboť jinak by nebylo možné dovodit, že byla řádně poučena o právu na podání opravného prostředku.**
- 17 Na okraj lze uvést, že výrok usnesení Městského soudu v Brně obsahuje i formální vady. Podkladem pro výrok o uznání a výkonu je § 268 odst. 1 ZMJS, který stanoví, že nejde-li o případ uvedený v § 264 odst. 2 nebo 3 nebo v § 266 odst. 1 ZMJS, anebo není-li dán důvod pro neuznání rozhodnutí jiného členského státu, samosoudce uzná takové rozhodnutí na území České republiky a současně rozhodne, že se peněžitá sankce nebo jiné peněžité plnění uložené tímto rozhodnutím vykoná. Z dikce citovaného ustanovení je zřejmé, že na území České republiky se uznává rozhodnutí jiného členského státu EU, nikoli peněžitá sankce nebo jiné peněžité plnění jím uložené. Pod bodem I. výroku usnesení Městského soudu v Brně však bylo rozhodnuto o uznání „peněžité pokuty“ uložené rozhodnutím nizozemského správního orgánu. Stejně tak podle § 268 odst. 7 ZMJS nemůže soud rozhodující o uznání a výkonu rozhodnutí jiného členského státu EU náhradní trest odnětí svobody ukládat, ale pouze stanovovat, přičemž učinit tak může pouze za nevykonaný peněžitý trest, nikoli za nevykonanou pokutu. Městský soud v Brně nicméně ve výroku II. napadeného rozhodnutí uvedl, že „*Náhradní trest odnětí svobody za nevykonaný peněžitý trest se podle § 268 odst. 7 citovaného zákona (roz. ZMJS) neukládá.*“. Tento výrok je tedy vadný s ohledem na to, že peněžitý trest vůbec uložen nebyl a ve vztahu k uložené pokutě je toliko nadbytečný.

Závěr a návrh

- 18 Z výše uvedených závěrů pak vyplývá, že **Městský soud v Brně pochybil, pokud přisvědčil argumentaci nizozemské strany a uznal rozhodnutí nizozemského správního orgánu. Tímto jeho postupem byl porušen zákon v neprospěch P. Š.** v ustanovení § 267 odst. 1 písm. e), ve spojení s § 267 odst. 3 písm. c) ZMJS. Případné rozhodnutí Nejvyššího soudu by nejen napravilo porušení zákona v této věci, ale mělo by i nezanedbatelný judikaturní význam.
- 19 Současně je zřejmé, že řízení podle ZMJS je ve smyslu § 12 odst. 10 trestního řádu trestním řízením a podle rozhodovací praxe Nejvyššího soudu lze stížnost pro porušení zákona podat i proti rozhodnutím podle ZMJS.

20 S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Nejvyšší soud:

- 1) podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že usnesením Městského soudu v Brně ze dne 24. 7. 2020, sp. zn. 9 T 124/2019, byl porušen zákon v neprospěch P. Š., a to v ustanovení § 267 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 267 odst. 3 písm. c) ZMJS.
- 2) podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadené usnesení zrušil,
- 3) podle § 270 odst. 1 tr. řádu přikázal Městskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.